

Asia: VN/25351/2021

Maksuehtolain muuttaminen. Työryhmän mietintö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Rakennusteollisuus RT ry:n lausunto maksuaikatyöryhmän mietinnöstä. Lausuntopyyntönumeron diaarinumero: VN/25351/2021

Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiassa ja annamme seuraavansisältöisen lausunnon:

Yleistä mietinnön sisällöstä

Maksuaikatyöryhmän mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi lakia kaupallisten sopimusten maksuehdoista (30/2013, ns. maksuehtolaki). Lisäksi lakiin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa (100/2013) tehtäisiin maksuehtolain muutoksista johtuvat tarkistukset ja muutokset.

Maksuehtolain 5 §:n mukaan 30 päivän maksuajan saa elinkeinonharjoittajien välisessä suhteessa ylittää vain, jos siitä on nimenomaisesti sovittu. Esityksessä ehdotetaan, että viranomainen asetetaan valvomaan maksuehtolain 5 §:n noudattamista. Valvontaviranomaisena toimisi Etelä-Suomen aluehallintovirasto, joka valvoisi maksuehtolain 5 §:n noudattamista, jos velallisen liikevaihto tai sitä vastaava tuotto on vähintään 2 miljoonaa euroa. Edellytyksenä olisi lisäksi, että velkojayrityksen liikevaihto tai sitä vastaava tuotto olisi alle 2 miljoonaa euroa.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto voisi maksuehtolain 5 §:n rikkomistapauksissa antaa velalliselle huomautuksen tai julkisen varoituksen ja kieltää velallista jatkamasta tai uusimasta lainvastaista menettelyä. Kiellon tehosteeksi voitaisiin asettaa uhkasakko. Maksuehtolakiin ehdotetaan lisättäväksi myös säännökset Etelä-Suomen aluehallintoviraston tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuksista.

Sopimusvapauden säilyttäminen ensiarvoisen tärkeää

Pidämme ensiarvoisen tärkeänä, että yritysten sopimusvapaus maksuehtolain nykyisältään vastaavasti tulee säilymään ja yrityksillä on jatkossakin mahdollisuus sopia myös 30 päivää pidemmistä maksuajoista. Tämä mahdollistaa eri alojen käytännöt ja tarpeet. Lähtökohtana tulee muutenkin olla, että sopimusvapauden periaatteeseen puututaan lainsäädäntöteitse mahdollisimman vähän.

Yleisten sopimusehtojen käyttö turvattava jatkossakin

Maksuaikatyöryhmän mietinnössä ei käsitellä tarkemmin sitä, mitä tässä asiayhteydessä tarkoitetaan nimenomaisella sopimisella. Asiaa on selvyuden vuoksi perusteltua käsitellä tarkemmin ja jatkovalmistelussa nimenomaisesti todeten varmentaa, että myös yritysten välisissä sopimuksissa vakiintuneesti käytettävien ns. yleisten sopimusehtojen (mm. YSE 1998) hyödyntäminen täyttää nimenomaisen sopimisen kriteerit. Tämä on ensiarvoisen tärkeää, koska maksuaikojen osalta viranomaisvalvonnan kohteena on keskeisesti se, onko maksuajasta yritysten välillä nimenomaisesti sovittu maksuehtolain pääsäännöstä poiketen.

Mikäli yleisten sopimusehtojen ei vastoin vakiintunutta käytäntöä katsottaisi täyttävän nimenomaisen sopimisen kriteereitä, olisi maksuaikatyöryhmän esityksellä huomattava vaikutus yritysten välisten sopimusten käytäntöihin ja se loisi täysin turhaa hallinnollista taakkaa. Lisäksi se loisi rakennuslalle merkittävää epävarmuutta ja tarpeetonta päivitystarvetta niiden jo olemassa olevien sopimusten osalta, joissa maksuajasta on sovittu yleisissä sopimusehdoissa.

Viranomaisvalvonnasta

Elinkeinonharjoittajien välisten sopimussuhteiden valvonta viranomaisen toimesta tulee lähtökohtaisesti olla poikkeuksellista. Valvonnan tulee olla ennakollisesti ohjeistavaa ja mahdollistaa myös aito vuoropuhelu viranomaisen ja valvonnan kohteena olevan yrityksen kanssa mm. tarkastuksia suoritettaessa.

Maksuaikatyöryhmän mietinnössä esitetty Etelä-Suomen aluehallintoviranomaisen tarkastusoikeus vaikuttaa jossain määrin ylimitoitettulta ja voi tästä syystä olla tarkastuksen kohteen oikeusturvan kannalta ongelmallinen. Esimerkiksi kilpailulain vastaavat säännökset eivät ole malliksi relevantteja, sillä niiden perusteella tapahtuva valvonta on selkeästi laaja-alaisempaa.

Valvonnan piiriin tulevien yritysten hallinnollista taakkaa ei tule myöskään tarpeettomasti lisätä. Lakimuutoksen tuomat hallinnolliset haitat eivät saa muodostua yritysten näkökulmasta muutoksella saavutettavia hyötyjä suuremmiksi.

Terho Juha
Rakennusteollisuus RT ry